

Kapitel 3

Lån

PRATA PENGAR

Privatekonomi på
enkel svenska

Film 1: Inledning

En pappa pratar med sin son. De är utanför huset där de bor. Sonens cykel är trasig. Han står och lagar cykeln. Sonen säger att han vill köpa en bil när han får lön. Han har sett en annons på en bil. Den kostar 50 000 kronor.

Pappan frågar om sonen har råd att köpa en bil. Sonen säger att han vill ta ett lån. Pappan berättar att han måste betala två saker om han lånar pengar. Han måste betala både ränta och amortering.

Ränta är vad det kostar att låna pengar. För att lånet ska bli mindre måste man också betala tillbaka pengar. Det kallas för amortering.

Film 2: Vem får låna pengar?

Sonen frågar sin pappa om han tror att han får låna pengar på banken. Pappan svarar ja, därför att sonen har ett arbete.

Pappan berättar att om sonen inte hade arbete, kunde någon gå i borgen för honom. Det betyder att en annan person måste betala tillbaka pengarna om sonen inte kan betala.

Film 3: Köpa på avbetalning

Sonen frågar om han kan köpa en bil på avbetalning. Pappan svarar att avbetalning är ungefär som ett lån. Avbetalning är att låna pengar av affären.

Pappan säger att det är billigare att köpa kontant. Det blir dyrare med avbetalning. Därför att man måste betala räntor och avgifter.

Berätta:

- Hur skulle du göra om du ville köpa något dyrt? Skulle du spara, låna på bank, låna privat eller köpa på avbetalning?
- Betalar man ränta i landet där du bodde förut? Hur gör människorna där om de behöver låna pengar? Lånade du pengar någon gång? Om du svarade ja, hur gjorde du? Vad använde du pengarna till?

Diskutera:

- Är det rätt att man måste betala ränta när man lånar pengar? Varför? Varför inte?

Berätta:

- Vad betyder det att gå i borgen för någon? Tycker du att det är ett bra system? Skulle du våga gå i borgen för någon? Varför? Varför inte? Har du gjort det någon gång?

Diskutera:

- Vilka fördelar och nackdelar finns det med att spara pengar till något dyrt man vill köpa?
- Vilka fördelar och nackdelar finns det med att köpa på avbetalning?
- Vilka fördelar och nackdelar finns det med att låna pengar på banken?

Berätta:

- Kan du tänka dig att köpa något på avbetalning? Om du svarade ja, vad vill du köpa? Har du köpt något på avbetalning någon gång? Om du svarade ja, vad köpte du? Vet du hur mycket dyrare det blev än om du hade betalat kontant?

Diskutera:

- Vilket tycker du är bästa sättet att få svar på frågor om ekonomi? Är det att leta på nätet, att kontakta en bank eller att fråga en vän eller ...? Varför är just det sättet bäst?
-

Skriv det ord som passar i meningen.

amortering • kostar • köpa • lån • lön • råd
ränta • spara

Pappa: Ska du åka till jobbet?

Son: Ja, men jag har fått punktering. När jag får
min första _____ vill jag _____ en bil.

Pappa: Har du _____ med det?

Son: Nej, men jag tänker ta ett _____.

Pappa: Ska du inte _____ lite pengar
först? Det _____ pengar att
ta ett lån. När du tar ett lån måste du betala
två saker, _____ och
_____.

**Vad skulle du vilja köpa? Sätt kryss.
Varför vill du köpa just de sakerna?**

☐ bil	☐ guld
☐ cykel	☐ silver
☐ motorcykel	☐ smycken
☐ villa	☐ dator
☐ radhus	☐ storbilds-tv
☐ bostadsrätt	☐ cd-spelare
☐ päls	☐ tavlor
☐ piano	☐ mattor
☐ parfym	☐ möbler

**Skriv det ord som passar i meningen. Ett ord passar
i två meningar.**

arbete • borgen • betala • skyldig

Son: Tror du att jag får låna pengar på banken?

Pappa: Ja, det får du säkert. Du har ju ett _____

Och banken vill ju veta att du kan
_____.

Son: Om jag inte hade ett arbete, hur skulle jag
göra då?

Pappa: Då kan någon som har ett arbete gå i
_____ för dig.
Om jag går i borgen för dig då blir det jag
som blir _____ att _____

tillbaka pengarna om du inte kan.

**Skriv det ord som passar i meningen.
Två ord passar i två meningar.**

kosta • kostade • låna • lånade • spara
sparade

1. Min nya bil _____ mycket
pengar att köpa.
2. Jag _____ i flera år för att
kunna köpa den.
3. Men pengarna räckte inte. Jag _____ på
banken också.
4. Det tar lång tid att _____ pengar
för att köpa en bostadsrätt.
5. De flesta måste _____ på banken.
6. Jag vet inte hur mycket pengar min resa kommer
att _____, men jag vet att jag
behöver _____ mer pengar.
7. Förra året _____ jag
250 kronor i månaden.

Läs dialogen i par. Skriv ord som du tycker passar.

- Hej, det var länge sedan. Hur är det med dig?
- Tack, nu är det bra. Men jag har varit förkyld i en vecka. Jag har varit hemma och tänkt på att jag vill köpa en _____ och kanske en _____.
- Det låter bra, men dyrt. Har du råd med det?
- Nej. Jag måste låna pengar, men jag tror inte att jag får banklån. Jag har inte fast jobb.
- Då kan det vara svårt.
- Kan du tänka dig att gå i borgen för mig?
- _____

Skriv det ord som passar i meningen.

avbetalning • avgifter • dyrare • kontant • köpa • lån

- Son:* Jag kanske kan _____ bilen på _____ . Då behöver jag inte ta ett _____ .
- Pappa:* Avbetalning är ungefär som ett lån. Då lånar du pengar av butiken istället för av banken. Och du får betala räntor och _____ . Det blir _____ än att köpa _____ .

Skriv R (rätt) eller F (fel).

1. Ränta är vad det kostar att låna pengar. _____
2. Ränta är att betala tillbaka lika mycket som man har lånat. _____
3. Amortering är vad det kostar att köpa en bostadsrätt. _____
4. Amortering är pengar du betalar tillbaka för att ett lån ska bli mindre. _____
5. När du tar lån måste du betala både ränta och amortering. _____
6. Avbetalning är ett billigt sätt att låna pengar. _____
7. Avbetalning är ungefär som att låna pengar från en affär. _____
8. Gå i borgen för någon är att låna pengar av en rik person. _____
9. Gå i borgen är att lova att betala tillbaka ett banklån åt någon som inte kan betala. _____